

TUZSUZ HAYAT

İnt dr.ALİ ÖZERDEM
İnt dr. MEHMET EMİN EROĞUL
İnt dr. YAREN OĞUZ

Asistan Dr. BİLGE ÇAMLİK

15.02.2023-14.03.2023

SUNUM PLANI

- ▶ 1 DSÖ önerdiği tuz tüketim miktarı ve Türkiye’de tuz tüketimi
- ▶ 2 Aşırı tuz tüketiminin sağlığa etkisi
- ▶ 3 Besinlerin ne kadar tuz içerdiği
- ▶ 4 Tuz tüketimini azaltmak için yapılan proje fikri

TUZ TÜKETİMİ

- ▶ Dünya Sağlık Örgütü günlük kişi başı tuz tüketimini 5 gramın altında önermektedir
- ▶ Sağlık Bakanlığı' nın Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması, 2017 çalışmasına göre günlük kişi başı tuz tüketiminin 10.2 g/gün olduğu saptanmıştır. Bu değer Dünya Sağlık Örgütü' nün önerdiği günlük tüketim miktarının iki katıdır.

<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/beslenmehareket-haberler/9-15-mart-2020-tuza-dikkat-haftasi.html#:~:text=Sa%C4%9F%C4%B1k%20Bakan%C4%B1%C4%9F%C4%B1n%20n%C4%B1n%20T%C3%BCrkiye%20Beslenme,A%C5%9F%C4%B1r%C4%B1%20tuz%20i%C3%A7eren%20besinler%20hangileridir%3F>

Seçili Ülkelerde Tuz Tüketimi | 2019 (günlük/gram)

*Grafik, seçilmiş ülkelerde tahmini ortalama yetişkin tuzu alımı eşdeğerini göstermektedir.

Daha fazlası için bizi takip edin: [f dogruveri](#) [@dogruveri](#) [dogru_veri](#)

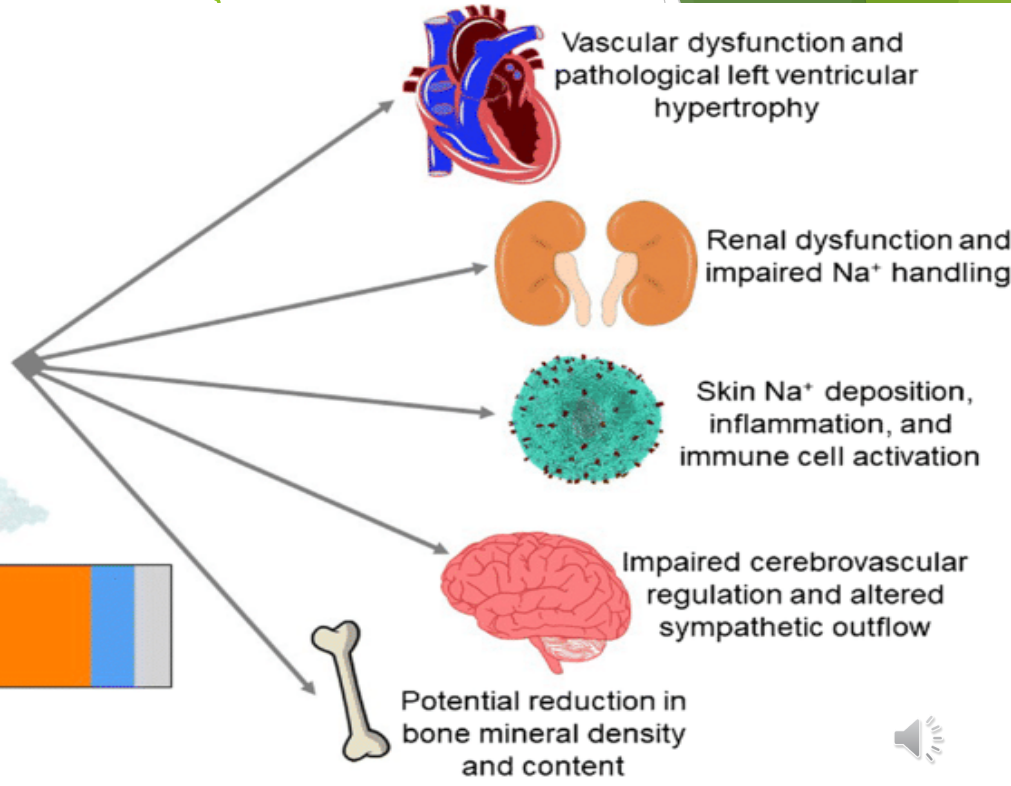

TUZUN HASTALIKLARLA İLİŞKİSİ

High Salt

■ Processed food
■ Naturally occurring
■ Added in home food prep
■ Added at table

[Salt, hypertension and cardiovascular risk]

[Article in German]

G R Kaufmann¹, A Zeller

Affiliations + expand

PMID: 16218494 DOI: 10.1024/0040-5930.62.9.603

Abstract

For more than a century salt and blood pressure have been linked. Prospective randomized clinical trials and meta-analyses provided evidence that a reduction of daily salt intake of 100 mmol will lower systolic blood pressure by 3-5 mm Hg, whereas diastolic blood pressure can be reduced by 1 mm Hg. The effect of salt restriction depends strongly on individual salt sensitivity. Whether a reduction of salt intake will ultimately result in a decline of cardiovascular morbidity and mortality remains to be determined in future studies.

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16218494/>

[Reducing dietary salt intake: an important public health strategy in Switzerland]

[Article in French]

Murielle Bochud¹, Michel Burnier, Pedro-Manuel Marques-Vidal, Fred Paccaud

Affiliations + expand

PMID: 20373695

Abstract

Current dietary salt (sodium chloride) intake largely exceeds physiological needs (about 1.5 g salt per day, or 550 mg sodium per day) in most countries (> 8 g salt per day). The main sources of dietary salt intake are breads, cheeses, products derived from meat and ready-to-eat meals. On average, a high-salt diet is associated with higher blood pressure levels. In Switzerland, one out of three adults suffers from arterial hypertension. Half of cerebrovascular events and ischaemic cardiac events are attributable to elevated blood pressure. The Swiss Federal Office of Public Health is currently running a strategy aiming at reducing dietary salt intake in the Swiss population to less than 5 g per day on the long run (Salz Strategie 2008-2012).

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20373695/>

AŞIRI TUZ TÜKETİMİ

her zaman tuz ekleyenlerin oranı:
%10.5

Bazen tuz ekleyenlerin oranı:
%13.4

Hiç tuz eklemeyenlerin oranı:
%76.1

*Yemeğin tadına bakmadan

Patates kızartmasını haftada 2-3 kez veya daha fazla tüketenlerin oranı

%26

Beyaz ekmek tüketme oranı

%72.1

KONSEYİN ARAŞTIRMALARINA GÖRE

Normal

Fazla Kilolu

Obez

Ülkemizde her 3 erişkinden 1'i obez, 1'i de fazla kilolu.

Geçmiş yıllarda sağlık sistemlerinin önündeki en önemli problemler **bulaşıcı hastalıklardı**.

Gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerin önündeki en önemli sağlık problemi **kronik hastalıklar**. (Diyabet, hipertansiyon, koroner kalp hastalıkları ve kanser)

Aşırı kalorili beslenme sonucu gelişen **obezite** birçok hastalığa neden oluyor.

TRT HABER

www.trthaber.com

<https://www.trthaber.com/haber/yasam/turkiyenin-beslenme-aliskanliklari-413670.html>

Diyetle Alınan Tuzun Besin Türlerine Göre Dağılımı

Besin Türü	Dağılım* (İşlenmiş %)
Kahvaltılıklar (Peynir-Zeytin)	%58 (98)
Turşu	%17 (100)
Et-Tavuk-Balık ve Et Ürünleri	%12 (36)
Kuruyemişler	%5 (70)
Bisküvi ve Krakerler	%2 (100)
Diğer Besinler	%6 (0)

* Pişerken, sofrada eklenen ve ekmek ile alınan tuz hariç

Sağlık Bakanlığı tarafından Haziran 2005'te yayımlanan ve ülkemizdeki yedi coğrafi bölgede yaşayan 15468 kişi üzerinde yapılan "Sağlıklı Beslenelim, Kalbimizi Koruyalım" projesi araştırma raporuna göre erkeklerde hipertansiyon görülme sıklı % 19,5, kadınlarda ise % 22,6 olduğu görülmüştür.

Yapılan alışmalar, günde 1 gram daha az tuz tüketilmesi, fellerde %5, kalp krizlerinde % 3 azalma sağlamaktadır. Günde 9 gram daha az tuz tüketilmesi ise fellerde % 34, kalp krizlerinde ise % 24 azalma sağlamaktadır.

Sayı: 92148377/322

Konu: Kamu Kurum ve Kuruluşlarında
Şeker ve Tuz Kullanımı İle İlgili Düzenleme

GENELGE
2014/..4.

Dünyada en önemli halk sağlığı sorunu olarak kabul edilen bulaşıcı olmayan hastalıklar, ülkemizde her geçen gün sayısı hızla artan ölümlerin de başlıca nedenlerindedir. Erken ölümlere yol açan ve kişilerin yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyen bulaşıcı olmayan hastalıklardan korunmada önleyici yaklaşımların geliştirilmesi zorunludur.

Değiştirilebilir temel risk faktörlerinden olan yetersiz ve dengesiz beslenmenin önlenmesi bulaşıcı olmayan hastalıklardan korunmada güncel stratejilerden birini oluşturmaktadır. Toplumdaki bireylerin aşırı şeker ve tuz tüketiminin de yer aldığı beslenme bilgi, tutum ve davranışlarını olumlu yönde değiştirecek faaliyetler bu stratejilerin kapsamındadır.

Aşırı şeker ve tuz tüketimi değiştirilebilir bir sağlıksız beslenme uygulamasıdır. Özellikle oluşumunda aşırı şeker ve tuz tüketiminin önemli bir etken olduğu obezite, diyabet, hipertansiyon ve kanser gibi bulaşıcı olmayan hastalıklar dünyada önlenemez ölüm nedenleri içerisinde birinci sırada yer almaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü'nün son yayınlarında bulaşıcı olmayan hastalıkların ve dış çürüklerinin önlenmesinde günlük şeker alımının, günlük kalori ihtiyacının yüzde 5'ine indirilmesi gerektiğine dikkat çekilmektedir. Ayrıca ülkemizde yapılan bilimsel çalışmalarda tuz tüketiminin Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği değerin yaklaşık üç katı kadar olduğu gösterilmiştir.

Bu nedenlerle halk sağlığının korunması ve hastalıkların oluşumunun önlenmesinde çok paydaşlı bir yaklaşım ile toplumumuzda aşırı şeker ve tuz tüketiminin kademeli olarak önerilen seviyelere düşürülmesi için 29 Eylül 2010 tarihli ve 27714 sayılı Resmî Gazete'de Bakanlık Genelgesi olarak da yayımlanan "Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı" ve "Türkiye Aşırı Tuz Tüketiminin Azaltılması Programı" yürütülmektedir.

Bu çerçevede ilinizdeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarında;

1. Çay, kahve vb. ikramlarda ve kafe, kantin, lokanta, çay ocağı gibi yerlerde çay şekerinin tek şeker olarak ve mümkünse hijyen açısından ambalajlı şekilde sunulması,
2. Yemekhane, lokanta vb. hizmetlerde masalardan tuzlukların kaldırılması, dileyenlerin tuz almak için ayrı bir yerde mümkünse 0,5-1 gr'lık kağıt poşetler halinde bulundurulmuş tuzu olarak kullanmalarının sağlanması,

Ayrıca toplumdaki konu ile ilgili farkındalık ve bilgilendirme çalışmaları yapılarak özel sektörün de gönüllülük esası ile bu çalışmalara katılımının sağlanması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

Dağıtım:
81 İl Valiliğine

1. Ekmekte tuzun azaltılması çalışmasının sürdürülmesi
2. Ekmek üreten işletmelere yönelik eğitim materyallerinin hazırlanması
3. Ekmeğin üretiminde kullanılmak üzere standart tuz paketlerinin hazırlanması (50 kg un çuvalı bazında ekmeğin üretiminde iyotlu tuzun kullanılması vb.) konusunda çalışmalar yapılması
4. İşlenmiş gıdalarda tuz oranının azaltılmasından dolayı ihtiyaç duyulabilecek alternatif üretim metodları (reformülasyon çalışmaları) geliştirilmesi, üreticiye sunulması ve kullanımlarının desteklenmesi
5. Gıda sanayisi ile reformülasyon çalışmaları konusunda çalıştay düzenlenmesi
6. Ürünlerinde sodyum/tuzu azaltan başarılı gıda firmaları basın yoluyla duyurulması
7. Tüketicinin bilgilendirilmesi amacıyla tuzu azaltılan ürünlerin etiketlerinde logo vb gösterim şekillerinin kullanılmasının sağlanması
8. Çok uluslu firmaların ürünlerindeki tuz içeriklerinin diğer ülkelerle aynı/daha düşük
9. Masalardan tuzlukların kaldırılması, küçük paketlerde iyotlu tuzların bulundurulması uygulamasının sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi
10. Menülerde yiyeceklerin enerji değerlerinin yanında tuz içeriklerinin de yer alması konusunda çalışma yapılması
11. Ekmek başta olmak üzere tuz içeriği yüksek olan gıdaların tuz/sodyum miktarlarının (teknolojik/duyusal açıdan uygun olarak belirlenen minimum limitler doğrultusunda) Gıda Kodeksi Tebliğlerinde kademeli olarak azaltılması yönündeki çalışmaların sürdürülmesi
12. Belirlenen azaltma hedeflerinin izlenmesi ve sürekliliğinin sağlanması
13. Türk Gıda Kodeksi Tüketicinin Bilgilendirilmesi ve Etiketleme Tebliğinde gıda ürünlerinde tuz ve sodyum oranlarının yazılması ve yüksek, orta ve düşük tuz/sodyum içeriğinin ifade veya logoyla belirtilmesi için Kodeks' te gerekli düzenlemelerin yapılması
14. Tuz içeriği yüksek gıdalar için vergi düzenlemelerine ile ilgili çalışmalar yürütülmeye başlanması
15. Çocuklara yönelik programlarda yapılacak tuz içeriği yüksek yiyecek ve içecek reklamları için, RTUK yasal düzenlemeleri çerçevesinde hazırlanan besin profil modelinin uygulanmasının sağlanması
16. Programın İl Halk Sağlığı Müdürlüklerince çalışma planları oluşturulup illerde

16. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına yönelik hazırlanan tuz azaltma ile ilgili genelgenin güncellenmesinin sağlanması

17. Tuzun azaltılması konusunda kalp, hipertansiyon, böbrek yetmezliği olan vb. özel hasta gruplarının ihtiyaçlarına yönelik eğitim materyallerinin hazırlanması ve farkındalık çalışmalarının yürütülmesi

18. Gıda etiketlerinin okunması konusunda eğitim çalışmalarının yapılması

19. Tuzun azaltılmasına yönelik mesajların cep telefonu ve faturalarda yer alması sağlanacak ve e-kartlar hazırlanması

20. Tuz tüketiminin azaltılmasına yönelik bilgilendirmeler için Diyanet İşleri Başkanlığı ile işbirliğinin yapılması(özel günlerde camilerde bilgilendirme yapılması, dini programlarda konuya yer verilmesi gibi) din görevlilerinden yararlanılması

21. Popüler dergilerde (spor v.b.) tuzun azaltılması temasının işlenmesi

22. Büyük marketler ve alışveriş merkezlerinde programın tanıtımı ve mesajların iletilmesi ve il düzeyinde özel market aktiviteilerinin düzenlenmesinin sürdürülmesi

23. İl düzeyinde geleneksel olarak aşırı tuzun kullanıldığı bölgelerde özel eğitim programlarının sürdürülmesi

24. Yerel yönetimlerin yürüttüğü sağlık ve eğitim programlarında (Aile Yaşam Merkezleri, Gençlik Merkezleri, Hanımlar lokali vb alanlarda) tuz tüketiminin azaltılmasına yönelik uygulamaların yapılmasının sürdürülmesi

25. Merkez ve il teşkilatı ile ilgili kuruluşlarda 17 Mayıs Dünya Hipertansiyon Günü, 11 Mart Dünya Böbrek Günü, Tuza Dikkat Haftası, Kalp Sağlığı Haftası gibi özel günlerin çeşitli etkinliklerle kutlanmasının sürdürülmesi

26. Hastane bekleme salonları, metro, havayolları, otobüs ve trenlerde vb yerlerde hazırlanan film ve spotların gösteriminin sağlanması

27. Outdoor tv'lerde animatif tuz filmi kullanımının sağlanması

28. Beslenmemizde tuzu azaltma zamanı, ne kadar tuza ihtiyacımız var, damak tadını değiştirmek için 6 hafta vb ilgi çekici konularda ulusal medya kampanyaları düzenlenmesi

29. Medya kampanyaları kapsamında kamu spotlarının hazırlanması ve halkın bilinçlendirilmesinin sağlanması

<http://www.gocim.gov.tr/Eklenti/957/0/turkiye-saglik-tuz-tuketiminin-azaltilmasi-programi-2017-2024.pdf>

Aktiviteler:

1. Aşırı tuz tüketimi ile ilgili paydaşların yer aldığı sempozyum düzenlenmesi ve sonuçlarının duyurulması
2. Aşırı Tuz Tüketiminin Sağlığa Etkileri, Aşırı Tuz Tüketiminin Azaltılması vb konularda güncel eğitim materyalleri, kitapçık, broşür, afiş vb hazırlanması (sağlık personeli, diğer ilgili personel, halk)
3. Aile Sağlığı Merkezlerinde gösterilmek üzere animatif kısa filmlerin hazırlanması
4. Çocuk, adolesan, yetişkin ve yaşlıları hedef alan eğitici film, spot, animasyon broşür, kitap, afiş vb hazırlanması
5. Outdoor tv, v.b. çalışmaların yapılması
6. Aile Sağlığı Merkezleri, Sağlıklı Yaşam Merkezleri, Toplum Sağlığı Merkezleri, Halk Sağlığı Merkezleri gibi birinci basamak sağlık kuruluşlarına başvuruda bulunan -tüm hastalara -gebe ve emzikli kadınlara (gebe bilgilendirme sınıfı vb) -çocuklara - özel durumları olan hastalar ya da kronik hastalıkları olan kişilere yönelik olarak aşırı tuz tüketiminin azaltılması, aşırı tuzun sağlığa etkileri gibi konularda birebir ya da toplu olarak bilgilendirmeler yapılması
7. Okul, kreş ve bakımevi, işyerleri, spor merkezleri, yaşlı bakım evleri ve yaygın eğitim kurslarında tuz tüketiminin azaltılmasına yönelik bilgilendirme eğitimleri yapılması
8. Kreşlere yönelik eğlenceli uygulamalarla tuzun azaltılması temasının işlenmesinin sağlanması
9. Gebe eğitimlerine tuz tüketimi ve sağlık etkileri (anne ve bebek için) konusunun eklenmesi
10. Çocuk beslenmesinde tuz tüketim alışkanlığını azaltmak adına anne ve öğretmenleri bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
11. Okullara yönelik beslenme dostu okul, okul kantinleri yiyecek ve içecek standartlarında tuzun azaltılması ile ilgili yapılan güncellemelerin yer almasının sağlanması
12. Çocuk çizgi filmlerinde ve tiyatrolarda tuzun azaltılmasının senaryolara işlenmesi için girişimlerde bulunulması
13. Boyama ve hikaye kitaplarında temanın işlenmesi ile ilgili girişimlerde bulunulması

30. Bebek, çocuk, risk grupları dahil olmak üzere günlük diyetinde aşırı tuzun azaltılması için halka yönelik ülkemize özgü öneriler ve mesajların hazırlanarak duyurulması
31. Yemek programları, dizi, kadın kuşağı programları yapımcı ve yönetmenleri ile toplantı yapılarak programlarda, dizilerde aşırı tuzun sağlığa etkileri konularında Bakanlığımız mesajlarının yer almasının sağlanması bilgilendirilmesi, planlanan ve yürütülen çalışmaların paylaşımının sürdürülmesi
32. Toplu beslenme sistemindeki yöneticiler ve çalışan personel için (ulusal ve il düzeyinde) tuzun azaltılmasına yönelik eğitim modülleri ve/veya eğitim/uygulama rehberlerinin hazırlanması ve bilgilendirme eğitimlerinin yapılması
33. Aşçılık ile ilgili eğitim veren kurumlara tuzun azaltılması, sağlıklı beslenme konularını müfredata eklenmesinin sağlanması
34. Tüm kamu kurum ve kuruluşlarının toplu beslenme hizmeti veren yerlerinde Bakanlığımızca hazırlanan tuz kullanımının azaltma genelgesine uyumun sürdürülmesi
35. Yemekhanelerde "bu yemekhane tuz tebliğine uyulmuştur" afişinin konulması ve kontrolü
36. Yemekhanelerde tabldot tepsiyerine tuzun azaltılmasına yönelik mesaj içeren kağıt örtüsünün kullanılması
37. Toplu beslenme hizmetinden yararlananların bilgilendirilmesi, tuzun azaltılmasına yönelik afiş ve broşürlerin bulundurulmasının sağlanması, broşürlerin yemek öncesi tüketiciye verilmesinin sağlanması
38. Toplu yemek yenen mekânlarda bilgilendirici mesajların görünür olarak sergilenmesinin sağlanması
39. Pratik tuz azaltma önerilerini ve tuzun zararlarını içeren interaktif web sayfasının hazırlanması
40. Mevcut web sayfasının daha aktif kullanımına yönelik içerik geliştirilmesi
41. Medya mensuplarının, ajansların ve ilgili derneklerin katılacağı bilgilendirme toplantılarının yapılması
42. Sosyal medya fenomenleri kampanyalar ve özel günlere dahil edilmesinin sağlanması
43. Sağlık muhabirleri ve sağlık sayfa editörleri ile toplantı yapılması bilgilendirilmesi
44. İl Halk Sağlığı Müdürlükleri tarafından yerel medyada konunun ele alınması ve gündemde kalmasının sağlanması
45. TRT, AA ve diğer muhabirler ile işbirliği halinde etkinlik ve basın duyurularının

47. Yazılı basın, gazete ve dergilerde tuzun azaltılmasına yönelik haberlerin düzenli olarak yer alması için girişimlerde bulunulması

48. Sağlık muhabirleri, sayfa editörleri ile basın toplantısı düzenleyerek konunun işlenmesinin sağlanması

49. Tuz ve iyotlu tuz konusunda doğru bilginin tüketiciyle paylaşımının sağlanması ve bilgi kirliliği durumunda danışma kurulu aracılığıyla doğru bilginin kamuoyuyla paylaşılması

50. Medyada tuz ve iyotlu tuz konusunda yanlış bilgilendirmelere karşı uzman portal grubunun oluşturulması

51. Tuzun azaltılmasının ve iyotlu tuzun kullanılmasının önemiyle ilgili spotların medyada yer almasının sağlanması

52. Sık seyredilen, beğeni kazanılan radyo ve televizyon programlarında konunun sıklıkla yer alması için girişimlerde bulunulması

53. Yemek programlarında sağlıklı beslenme ve tuzun azaltılması konularına yönelik mesajların verilmesinin sağlanması

54. Gündüz kuşağı programlarına tuz konusunda uzman katılımının sağlanması

55. Dizi senaryolarında tuzun azaltılması konusunun işlenmesinin sağlanması

56. Alt yazı bandı ile mesajların verilmesi sağlanması

PROJENİN AMACI

- ▶ 1) Tuz tüketiminin azaltılması
- ▶ 2) Kardiyovasküler Sistem risk faktörlerinin azaltılması
- ▶ 3) Hipertansiyon oluşumunun önlenmesi
- ▶ 4) Sağlık okuryazarlığının arttırılması
- ▶ 5) İhtiyaç sahiplerine tansiyon aleti temin edilmesi.

PROJE FİKRİ

Tıp fakültesi öğrencileri olarak liselerde aşırı tuz tüketiminin zararları hakkında bilgilendirme yapmak ve bu konuda skeç hazırlamak .

Öğrencilere tansiyon ölçümü yapıp , tansiyon aleti kullanılmasını öğretmek .

Yemekhanelere tip box konulması ve tuz alırken kutuya 25 kuruş gibi cüzi miktarda para atılması.

<https://www.mmumullana.org/press-release/prevention-of-hypertension/>

Yemekhanelere tip box koyulması ve her tuz alımında kutuya 25 kuruş atılması . Toplanan paralarla ihtiyacı olanlara tansiyon aleti alınması. Tip box kutusunun bir tarafına tuzun sağlığa zararları ile ilgili afişler yapıştırılması diğer tarafına ise toplanan paralarla ihtiyaç sahiplerine tansiyon aleti alınacağını belirtmesi .

<https://www.hepsiburada.com/sofora-stick-kucuk-paket-tuz-1-kg-pm-HR0000008EW>
<https://www.soylureklam.com.tr/tip-box>

İŞ BİRLİKÇİLERİMİZ

- Karşıyaka İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Karşıyaka İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
- Öğrenciler , aileler ve okul müdürleri
- Okul tiyatro kulüpleri

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ

 Aile Hekimliği Uygulama ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

 Aile Hekimliği Eğitim ve İzleme Dairesi Başkanlığı

 Aşı ile Önlenebilir Hastalıklar Dairesi Başkanlığı

 Birinci Basamak Sağlık Kuruluşları Planlama ve Organizasyon Dairesi Başkanlığı

 Bulaşıcı Hastalıklar ve Erken Uyarı Dairesi Başkanlığı

 Bütçe ve Projeler Dairesi Başkanlığı

 Çalışan Sağlığı Dairesi Başkanlığı

 Çevre Sağlığı Dairesi Başkanlığı

 Çocuk ve Ergen Sağlığı Dairesi Başkanlığı

 Göç Sağlığı Dairesi Başkanlığı

 Hukuk ve Mevzuat Dairesi Başkanlığı

 İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

 Kadın ve Üreme Sağlığı Dairesi Başkanlığı

 Ruh Sağlığı Dairesi Başkanlığı

 Kanser Dairesi Başkanlığı

 Kronik Hastalıklar ve Yaşlı Sağlığı Dairesi Başkanlığı

 Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığı

 Stok Yönetimi ve Lojistik Dairesi Başkanlığı

 Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Dairesi Başkanlığı

 Toplum Sağlığı Hizmetleri ve Eğitim Dairesi Başkanlığı

 Tüberküloz Dairesi Başkanlığı

 Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı

 Tütün ve Madde Bağımlılığı ile Mücadele Dairesi Başkanlığı

 Zoonotik ve Vektörel Hastalıklar Dairesi Başkanlığı

 Kalite Temsilciliği

<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/birimler.html>

EYLEM PLANI

- ▶ 1) İlçe Milli Eğitim ve İlçe Sağlık Müdürlükleriyle görüşme
- ▶ 2) Okullarda eğitim verilmesi ve afiş hazırlanması
- ▶ 3) Tansiyon aleti kullanım eğitimi
- ▶ 4) Skeç gösterisi yapmak.
- ▶ 5) Yemekhanelere tip box yerleştirilmesi.

